

Mesék testvérekről testvéreknek

Boldizsár Ildikó mesekutató, meseterapeuta, író, szerkesztő, a világ első Meseterápia Központjának szakmai vezetője. Egy mesekönyv sorozat hatodik kötetének kapcsán beszélgettünk.

A testvérmesékben az a legszebb, hogy a testvérek örömben és bajban is számíthatnak egymásra. A testvéri kapcsolatok mégsem mindig felhőtlenek, mesék alapmotívuma lehet az irigység, féltékenység, a különböző viszályok. Ezek az üzenetek nemzetekre, népekre is vonatkozhatnak. Emberiség szinten is nagyon aktuálisnak érzem a témát, talán ha tanulnánk belőlük, jobb lenne a világ. Mi a véleményed erről?

Ma már meggyőződésem az, amit a pályám elején még csak sejtettem: ha a mesék újra élő, lélegző részei lennének a felnőttek mindennapjainak, valóban élhetőbb és jobb világot élnénk. Húsz éve még biztos kinevettek volna, ha ezt kimondom (s persze biztosan most is vannak, akik megmosolyognak), legfeljebb egy naiv kislány naiv és védhetetlen elképzelésének tartották volna. Ma már pontosan meg tudom azt is mondani, hogy miért gondolom így: azért, mert a mesék a rend világát őrizték meg számunkra, az ember valódi természete szerinti élet lehetőségét. A mostani káoszban én is csak a mesék segítségével tudok rendet tartani magamban.

A válogatás nagyon gondos, remek, élvezetes mesék kerültek a könyvbe. Mi volt a vezérelved?

A válogatás alapja mindig az a téma, amely a kötetek gerincét alkotja: nőkről, férfiakról, anyákról, apákról, testvérekről szóló mesék között válogatok, vagy éppen olyan mesék között keresgélek, amelyek az élet és halál nagy kérdéseivel foglalkoznak. Először összegyűjtöm ezeket, majd kiválogatom közülük a legszebbeket, legérdekesebbeket és legritkábbakat. Igyekszem mindig olyan meséket választani, amelyek nem annyira közismertek.

Számomra az egyik legkülönösebb mese *A boszorkány nyárfája*. Rendkívül mozgalmas, sok minden történik, mégis, mintha nem a történet, hanem a szöveg dinamikája volna benne a leglényegesebb. Kicsit olyan ez, mint a dzsessz-zenészeknek szóló gyakorlatzene, az úgynevezett „minus one”; játszik a ritmusszekció, megy a tempó és neked kell kitöltened tulajdonképpen dallammal, a saját hangszerjátékkal. A meséknek különben is van egy sodró ereje, de ennél különösen érezhető.

Ez egy egészen találó hasonlat, köszönöm, s ha megengeded, alkalmazni fogom a tanfolyamokon, amikor a mese időtlenségéről beszélek. Mert valóban így van: a szerkezet, a struktúra, vagy ahogy te mondtad a hasonlatodban: a tempó, a mese megszületése óta adott, de mindig az éppen aktuális kor embere töltötte meg ezt a tempót a saját „hangszerjátékával”. A mese egyik nagy varázsa ugyanis, hogy nincs korhoz és időhöz kötve, mindig az adott kor-

szakban élők mentális állapota határozta meg, hogy mit kezdett a mesékbe kódolt komplex tudásanyaggal.

Mindig szerettem a meséket, és most felnőttként is már-már alig vártam, hogy esténként olvashassam ezt a könyvet. Minden életkorban jól jöhetnek a mesék, de mást jelent öt évesen, harmincévesen és mást ötvenévesen. Sőt, egy korábbi interjúból tudom, hogy koraszülött csecsemők állapota javult a számára kiválasztott mesétől, amit a szülő olvasott fel neki. Hogyan alakul életünk során a meséhez fűződő viszonyunk?

Erről mindenki maga dönt. Az anyém például úgy alakult, hogy nem múlik el egy napom sem mese nélkül. De nem azért, mert ez a „foglalkozásom”, hanem azért, mert a mesék az életem és a magam jobbitásában segítenek. A felnőttek hamar elfelejtik, hogy a mesék már gyerekkorukban sem azért vonzották őket, mert megmozgatták a képzeletüket, hanem azért, mert egységes és egylényegű – mond-

A Manó Könyvek tavaszi ajánlata

hatnám teljes – világgépükkel ahhoz a bizonyos, előbb már említett rendezhez kapcsolódták őket. A hasonlatodnál maradván: A mai kor emberének „hangszerjátéka” már nem illeszkedik a mese alaptempójához, s emiatt óriási a hangzavar.

A sorozat további kötetei: Mesék nőkről – férfiaknak, Mesék férfiakról – nőknek, Mesék anyákról, Mesék apákról és Mesék életről, halálról és újjászületésről. A testvérmeséskönyvvel ez eddig hat. Készül-e hetedik és mi lesz az?

„A hetedik te magad légy!” felszólítást komolyan véve szeretném ezt a sorozatot a saját meséimmal zárni, olyan mesékkel, amelyek a népmesék és a mítoszok ihletésében születtek. Ez is lesz a kötet címe: *Régről született mesék*. De még nem tudom, mikor fejezem be, mert most épp egy kétkötetes könyvön dolgozom, amelynek első kötete az életfordulókhoz köthető meséket, a másik pedig az életválságok megoldását segítő meséket gyűjti össze segítő magyarázatokkal, úgynevezett „mese-kalauzokkal”. A Népmese Napján, szeptember 30-án fog megjelenni.

Eddig megjelent saját mesekönyveid a következők: Boszorkányos mesék, Királylány születik, Királyfi születik. Hogyan születtek a saját meséid?

Megérkeztek hozzám. Egyetlen mesénél sem volt bennem elhatározás, hogy na, akkor én most írok egy mesét. Úgy tűnik, hogy én csak meséken keresztül tudom közölni a tapasztalataimat a világról. Járok-kelek, figyelek, érzékelek, s amikor már nem fér belém több tapasztalás, elmondódik bennem egy mese. Láthatod, nem írok túl sokat, nem fecsegek ki idő előtt a felfedezéseimet a világról.

A mesék gyógyító erejének titkát a Meseterápia című könyvedben foglaltad össze. A világ első Meseterápia Központja Balaton-felvidéken, Paloznakon nyílt, 2010. szeptember 30-án, a Népmese napján. Tudom, hogy nehéz röviden leírni, hogy mi történik itt, mégis megkérnélek, mutasd be ezt a helyet, amelynek ablakából egyébként az Óperenciás tengerre látni!

Nevével ellentétben a Meseközpontban nagyon is valóságos munka folyik: állami gondozott gyerekek jönnek hozzánk tíznapos turnusokban, hogy a meséken keresztül megkapjanak valamit, ami élethelyzetükből adódóan nem adatott meg nekik. A mesék ereje krízishelyzetekben mutatkozik meg igazán, s mindig megrendítő látni, hogy egy-egy jókor elmondott történet milyen hatással tud lenni egy traumákat átélő, bántalmazott, eldobott gyermekre, és milyen reménytelen folyamatok indulnak meg benne a mesei példa nyomán. Munkánk lényege, hogy olyan „gyökereket és szárnyakat” adunk a család nélkül felnövő gyerekeknek, amelyek segítségével mintaadó háttér nélkül is emberhez méltó életet tudnak kialakítani. A meséket tartjuk „gyökereknek”, a „szárnyak” pedig 250 madár képében vannak jelen a Meseközpontban. A gyerekek a madarakkal való találkozás során megtanulják, milyen „technikákkal” lehet kapcsolódni más élőlényekhez úgy, hogy a bizalom legyen a kapcsolat alapja. Ezeknek a gyerekeknek ez a legnehezebb, hiszen már senkiben sem tudnak megbízni. De elmondhatom, hogy az eddig nálunk járt gyerekek – akik karitatív alapon kapnak segítséget tőlünk – mindegyikét úgy engedték vissza, hogy képesek voltak meglátni a jót önmagukban és egy lehetséges világban.

Napsütötte tavaszi és nyári mesék

Óvodásoknak

Minden a szerelem körül forog...

Kisiskolásoknak

Nem csak kosarasoknak!

Ifjúsági regény

manó könyvek